

Ons Schooltuintje

Hoe begin je een moestuin op school? Welke stappen moeten ondernomen worden, hoe betrek je zowel het team, de ouders als de kinderen en wat zijn goede voorbeelden om te gebruiken? 'Ons Schooltuintje' van organisatie 'Onze oogst' biedt uitkomsten en helpt scholen in de eerste stappen van de realisatie van een schooltuin.

Aftrap bij OBS de Harlekijn

Dieuwertje, eigenaar van Onze Oogst, ziet het inrichten van een moestuin op scholen als dé manier is om het eten van groenten voor kinderen aantrekkelijker te maken. Zij is daarom in opdracht van JOGG Venlo begonnen met een digitaal draaiboek voor scholen en peuterspeelzalen die een moestuin willen aanleggen.

Dieuwertje: "Gemeente Venlo wil als JOGG-gemeente samen met lokale partners werken aan een gemeenschap waarin gezond leven in een gezonde omgeving de normaalste zaak van de wereld is. De projectleider van JOGG vroeg mij een voorstel te schrijven voor Venlose JOGG-scholen die een schooltuin overwegen. Een schooltuin neemt tijd, ruimte en geld in beslag. Veel scholen beginnen hier niet aan zonder externe stimulans. Ik wil de drempel voor scholen zo laag mogelijk maken door ze zo goed mogelijk op weg te helpen bij de opzet van een schooltuin. Voor JOGG is de overdraagbaarheid van de interventie belangrijk. Zo kwamen we op het idee van een draaiboek. Tegelijkertijd vroeg openbare basisschool De Harlekijn in Blerick mij om advies voor het plaatsen van moestuinbakken voor een smaakproject op deze school. Door beide opdrachten samen te pakken werd De Harlekijn pilotschool voor het draaiboek met lessen van Ons Schooltuintje."

Inhoud 'Ons Schooltuintje'

"Ons Schooltuintje is een digitaal draaiboek met voorbeeldlessen van en voor scholen die aan de slag gaan of al aan de slag zijn met een schooltuin. In het boek staat een gezonde voedselomgeving in en om de school centraal. Vroeger waren verse groenten, fruit, kruiden en

noten uit eigen tuin de normaalste zaak van de wereld. Tegenwoordig helaas niet meer. De ontwikkeling van eetbare tuinen in de stad moet gezond eten uit de tuin weer normaal maken. Het draaiboek bestaat uit inspirerende foto's, praktische tips, checklists, voorbeeldlessen en recepten. Het draaiboek is tevens bedoeld om lokale bedrijven en organisaties te betrekken bij de ontwikkeling van schooltuinen en/of voedselonderwijs. Bedrijven kunnen partner of supporter van JOGG Venlo worden door die hier in natura of financieel aan bij te dragen. Het is een mooie manier om om hun passie, kennis en kunde te delen met kinderen en tegelijkertijd te leren van de vragen van kinderen die nog niet 'vast' zitten in ons huidige voedselsysteem. Partners kunnen bijvoorbeeld een les voor het draaiboek maken over een specifiek product of gewas. Idealiter laten we de kinderen in gesprek komen met professionals over de voedselproductie voor eigen gebruik, voor de supermarkt en industrie. Zo kan het draaiboek bijdragen aan een lokale eetbare stadstuinbeweging die verder rijkt dan het schoolplein. Ons 'Schooltuintje' bestaat uit drie onderdelen:

1. Een digitaal Inspiratieboek 'Ons Schooltuintje', van JOGG-Venlo

In het digitale inspiratieboek staat een stappenplan om van het eerste idee van de moestuin naar een concreet plan en realisatie te komen. Daarnaast staan er tips in voor de tijdsplanning (bijv. bouw van de moestuinbak en een zaai- en oogstkalender), eigenaarschap, samenwerking met ouders, buurtbewoners en andere externe partijen. Daarnaast bevat het digitale inspiratieboek een aantal uitgewerkte voorbeeldlessen en een lijst met samenwerkingspartners die in natura willen bijdragen aan moestuinprojecten op scholen en kinderdagverblijven.

2. Een begeleidingsaanbod van Onze Oogst op maat bestaande uit:

- een 'Groene Vingers'- QuickScan oefening voor team / medewerkers
- een interactieve inspiratiesessie voor team en /of ouderavond
- een inventarisatie van wensen, kansen en (on)mogelijkheden
- advies op maat (digitaal) incl. foto's
- vraagbaak op afstand tijdens het eerste jaar. JOGG-scholen kunnen een paar uren begeleiding krijgen bij de voorbereiding van het 1e teelt seizoen en bij het aantrekken van vrijwilligers voor tuinwerkzaamheden.

3. Een te bezoeken praktijkvoorbeeld van 'Ons Schooltuintje', bij OBS De Harlekijn in Blerick.

Effecten

Basisschool de Harlekijn was de eerste school die aan de slag ging met Ons Schooltuintje. De meeste basisschoolkinderen vinden een schooltuin heel interessant. Oogsten is favoriet, maar zaaien, planten en verzorgen doen de meeste ook graag. Kinderen zijn trots op hun eigen oogst en vaak vinden ze het leuk om daarmee te koken en te proeven. Er zijn heerlijke gerechten bereid in de klassen. Van verse salade tot kruidenpasta. Kinderen die minder goed presteren met rekenen en taal kunnen uitblinken met groene vingers. Kinderen met concentratieproblemen doet het goed om tussendoor actief buiten bezig te zijn. De schooltuin laat kinderen ook goed samenwerken. De kinderen werken in alle fasen van de moestuin mee. Het vullen van de bakken met potgrond, zaaien, poten, planten, water geven, onkruid wieden, oogsten en het samen koken en eten in de klas. Het zijn de kinderen die de leerkracht waarschuwen dat de planten water nodig hebben of dat de oogst rijp is.

Een kleine overzichtelijke moestuin geeft kinderen én volwassenen zelfvertrouwen en voldoening. Het vooruitzicht zelf gekweekte aardbeien te proeven motiveert om naar buiten te gaan en een hand vol eigen sla of peterselie maakt al trots. Bovendien is eigen oogst per definitie lekkerder. Kinderen die eigenlijk niet van groenten houden, gaan daardoor mee de tuin in en proeven toch.”

Aanmelden scholen

Ons Schooltuintje wordt gecoördineerd door JOGG-Venlo i.s.m. Onze Oogst. Het werven van scholen loopt tot nu toe via het JOGG netwerk. In Venlo zijn momenteel 6 JOGG scholen met daaraan verbonden 9 peuterspeelzalen. Voor deze organisaties zijn het Inspiratieboek en het begeleidingsaandbod gratis. Informatie is te vinden op de websites van JOGG-Venlo (www.jogg.venlo.nl) en Onze Oogst (www.onzeoogst.nl)

Geïnteresseerde scholen die niet aangesloten zijn bij JOGG kunnen contact opnemen met Marc Denessen, JOGG-regisseur in Venlo m.denessen@venlo.nl en/of Dieuwertje Crasborn, Onze Oogst, mail.onzeoogst@gmail.com

Vanaf oktober 2018 kunnen alle kinderopvangorganisaties en basisscholen in Limburg (voorlopig gratis) een Interactieve Inspiratie-Workshop inclusief QuickScan aanvragen bij Jong Leren Eten Limburg.

